

ازدیاد غیر جنسی درخت چند منظوره کنار *Ziziphus spina-christi* از طریق خوابانیدن هوایی

فرزاد صباغ زاده، محمدحسن عصاره

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول
استادیار مؤسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع کشور، تهران

درخت کنار (*Ziziphus spina-christi*) از خانواده *Rhamnaceae* یکی از درختان سازگار با مناطق گرمسیر جنوب بوده که بدلیل مقاومت به خشکی و نیز دارا بودن مواد تاننی و ساپونینی در اندام های مختلف، اهمیت فراوانی داشته و لذا به عنوان یک درخت چند منظوره می تواند مطرح گردد. ضمناً میوه آن پروتئین و ویتامین های A و C بیشتری حتی نسبت به سیب دارند. از این رو همگروه کردن این گونه درختی بسیار حائز اهمیت است. بدین منظور، روش های مختلف ازدیاد غیر جنسی مورد بررسی قرار گرفتند، که یکی از روشهایی که به نتیجه رسید، خوابانیدن هوایی بود که موضوع این مقاله می باشد. این تحقیق، در باغ گیاهشناسی فدک دزفول در دهه اول فروردین ماه سال ۱۳۸۱ انجام شد. مواد گیاهی مورد استفاده عبارت بودند از دانهال ها(نهال های بذری) کنار تحت شرایط آبیاری مرتب و شاخه های ژنوتیپ های مستقر در باغ گیاهشناسی فدک دزفول. در این روش، روی ساقه هایی به قطر ۲ سانتیمتر، حلقه ای به عرض یک سانتیمتر از دور تا دور ساقه برداشته شده و پس از تیمار تنظیم کننده رشد، ورق نایلونی محتوی ماسه مرطوب در محل زخم بسته شد. تیمار تنظیم کننده رشد مورد آزمایش عبارت از NAA و IBA هر کدام به غلظت 10000,15000,20000ppm بود. بهترین نتیجه با تیمارهای NAA ۱۵۰۰۰ ppm و IBA ۲۰۰۰۰ ppm روی دانهال ها به دست آمد. درحالی که شاخه های ژنوتیپ های مستقر در باغ موفقیتی نشان ندادند. با توجه به اینکه از طریق قلمه چوب سخت و کوبیوند می توان از ژنوتیپ های برتر نهال تولید کرد(نتایج ارائه شده در سومین کنگره علوم باغبانی ایران)، با روش خوابانیدن هوایی می توان تعداد نهال های تولید شده را در چندین نوبت افزایش داد. در مجموع، موفقیت به دست آمده از روش خوابانیدن هوایی می تواند آن را به عنوان روشی جنبی

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

در ازدیاد رویشی درخت کُنار مطرح نماید.